

Ministeren

Uddannelses- og Forskningsudvalget
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

I brev af 3. september 2021 har udvalget efter ønske fra Jens Henrik Thulesen Dahl (DF) stillet mig følgende spørgsmål:

Alm. del spørgsmål 254

Vil ministeren oplyse, om andre lande har godkendte teknologiske serviceinstitutter eller tilsvarende set-up som GTS-institutterne? I bekræftende fald bedes ministeren oplyse hvilke lande og hvilke modeller fra udlandet der kan fremhæves som "best practice" i forhold til GTS-institutternes formålsbeskrivelse?

Svar

GTS-institutter er ikke et særligt dansk fænomen. Der findes GTS-lignende organisationer i de fleste europæiske lande og også i den øvrige del af verden. Internationalt refereres der til betegnelsen RTO (Research and Technology Organisations).

RTO'erne er ikke en homogen størrelse, hverken inden for det enkelte land eller på tværs af forskellige lande. De har dog en række fællestræk:

- Hovedaktiviteter inden for forskning og teknologisk udvikling i et bredt spænd fra forskning til markedsnære innovationer og inden for alle teknologiske forskningsområder.
- Bidrager til at løse samfundsmæssige udfordringer, bl.a. erhvervslivets innovations- og konkurrenceevne.
- Aktiviteter gennemføres i samarbejde med virksomheder, universiteter, myndigheder, m.fl.
- RTO'er er non-profit organisationer.

EARTO (European Association of Research and Technology Organisations) er en sammenslutning til europæiske RTO'er. EARTO har 350 RTO-medlemmer fra 23 lande, herunder de syv danske GTS'er.

RTO'er findes også i lande uden for Europa, eksempelvis i Canada, Rusland, Kina, Japan, Australien og Brasilien.

I den internationale evaluering af det danske forsknings- og innovationssystem i 2019 ('VIV-rapporten, Vidensbaseret Innovation i Verdensklasse') blev det danske

1. oktober 2021

**Uddannelses- og
Forskningsministeriet**

Børsgade 4
Postboks 2135
1015 København K
Tel. 3392 9700

www.ufm.dk

CVR-nr. 1680 5408

Ref.-nr.
21/41526-1

GTS-system bl.a. beskrevet. De internationale eksperter fremhævede, at det danske GTS-system generelt fungerer godt i dets nuværende erhvervsrettede rolle, men at der er potentiale for at styrke GTS'ernes strategiske rolle i innovationssystemet, bl.a. baseret på følgende særkender ved det danske GTS-system sammenlignet med mange andre europæiske lande:

- GTS'erne spiller ikke i samme omfang en aktiv og strategisk brobygger-funktion mellem universiteters forskning og teknologisk innovation i virksomheder.
- En relativt stor andel af GTS'ernes indtægter stammer fra kommercielt salg (76,6 pct.), og en relativt lille andel stammer fra offentlige tilskud til institutterne (10 pct.).
- GTS'erne modtager en relativt lille andel offentligt tilskud, hvilket medfører, at deres kapacitet til selv at udvikle ny viden er begrænset.

VIV-rapporten fremhævede i to korte cases elementer fra RTO-modeller i andre lande, som kunne inspirere den videre udvikling af GTS-systemet:

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

- Det tyske Fraunhofer Society, der er Europas største RTO med en årsomsætning på 19 mia. kr. og 26.600 ansatte på 72 institutter fordelt rundt i landet. ViV-rapporten fremhævede Fraunhofers økonomiske incitaments-model og samarbejder på tværs af forskningsfelter. I Fraunhofers økonomiske incitamentsmodel opstilles et ideal for private køb af services på 25-55 pct. af den samlede omsætning. Hvis institutterne bevæger sig uden for dette spænd reduceres den offentlige støtte.
- Den hollandske 'Federation TO2' bestående af fem RTO'er. De fem er meget forskellige (f.eks. spænder den offentlige medfinansiering fra 9 til 41 pct., ligesom antallet af medarbejdere ligger imellem 370 og 2.700 ansatte). De fem RTO'ers situation og den kontekst, de indgår i, er herudover til en vis grad sammenlignelig med de danske GTS'er. En evaluering af det hollandske system førte til en forøgelse af den offentlige finansiering mhp., at institutterne bedre kunne understøtte samfundsmæssige udfordringer uden at behøve at fokusere på kortsigtet afsætning af services til erhvervslivet.

Med venlig hilsen

Jesper Petersen